

Bertus Bitter, een vooruitstrevende zakenman en weldoener voor de wielersport

Door Hans van Houdt

Op de foto, genomen voor de rijwielzaak van Verbi in de Eerste Pijnackerstraat, van links naar rechts: Huib van Dalsen, Bertus Bitter met zoon Wijnand, Jan Hermes, Rinus van de Klooster, Wil Bravenboer, Gerrit Westraten, Piet de Vries, Gerrit Ribbelink, Jan Janssen, Clemence Cillekens (die de zaak later heeft overgenomen) –

Bertus Bitter was eind jaren dertig een verdienstelijke wielrenner. Uitgerust met een voor prijsrijders uiterst belangrijke eigenschap, de Rotterdammer beschikte over een rappe eindsprint. Maar net zoals voor veel van zijn leeftijdgenoten, die verdomde oorlog strooide roet in het eten en zorgde er voor dat een hele generatie hun plannen in duigen zag vallen. Bertus moest zelfs stoppen met koersen, nadat de Duitsers in Dordrecht zijn racefiets in beslag hadden genomen. Andere belangrijker zaken kwamen aan de orde, ook nadat de vrede was getekend. Er moest brood op de plank komen en Bitter begon in het in de Eerste Pijnackerstraat op de hoek met de Zoomstraat een fietsenzaak, Verbi geheten. Genoemd naar de eerste letters van de achternaam van zijn vrouw Sjaan, die voor haar trouwen Verbeek heette en de eerste twee letters uit de achternaam van Bertus zelf. Al grapte vrouw Sjaan wel eens, dat alleen de I van hem was.

Al snel trok de zaak volk. Niet zo verwonderlijk, want al in zijn actieve carrière was de Rotterdammer al handig met zijn handen gebleken. Van drie oude fietswielen, maakte hij er één, die niet onderdeel voor een nieuw exemplaar. Dat vakmanschap zorgde er voor dat de rijwielzaak in het Oude Noorden snel van een groeiende clientèle werd voorzien, zeker nadat hij Reynolds buizen uit Engeland ging importeren, waarmee hij zelf frames ging bouwen. Aanvankelijk nog achter de winkel, maar al snel werd een werkplaats tegenover de zaak betrokken. Wat wal eens problemen veroorzaakte, omdat in de tijd die buizen nog met koper werden gesoldeerd, waarvoor flessen met gas en koolzuur nodig waren. Bij een brand bij de burens spurtte Bertus dan ook in recordtijd naar de overkant toe, om eigenhandig beide flessen in no-time naar buiten te transporteren.

Reynolds buizen

Het voordeel van de Reynolds buizen was dat de diameter van zo'n buis afliep, waardoor vele wielrenners al snel een Verbi racefiets verkozen om hun sport mee te bedrijven. Maar dat was niet de enige reden, al snelde ontpopte Bertus Bitter zich tot wat we nu een sponsor zouden noemen. Veel wielrenners uit Rotterdam en omgeving kwamen nooit tevergeefs bij hem aankloppen, maar vooral de leden van de Rotterdamse Leeuw, de club waar Bitter zelf ook weer was gaan fietsen, maakte kennis met de gulheid van de Rotterdammer. Eén van hen was

Jan Janssen, die later de eerste Nederlandse winnaar in een Tour de France zou worden, nadat hij vijf jaar daarvoor als wereldkampioen was gehuldigd. Bertus zag al snel de kwaliteiten van de bebrilde Nootdorper, die aanvankelijk zijn loopbaan bij de Delftse club De Mol was begonnen. Maar na zijn overstap naar de Leeuw, maakte ook Jan Janssen kennis met de hulp van de barmhartige ondernemer, niet alleen materieel, maar ook de smeekbede van Bertus aan de vader van Janssen, om zijn zoon wee jaar de gelegenheid te geven om zich tot een topcoureur te bekwamen, heeft mee gedragen dat Jan Janssen tot een absolute vedette is uitgegroeid. Met Jan Janssen deed Verbi mee in Olympia's ronde door Nederland, waarbij de begeleiders opvielen door de smetteloze witte overalls, waarin zij hun werk deden.

Meer coureurs waren kind aan huis in de Verbi rijwielzaak. Renners zoals Wil Bravenboer, Jan Hermes, Rinus van de Klooster, Frank Ouwerkerk, Jan van Vliet, Dick Verdoorn, maar ook de Apollo renners zoals Jan Neleman, Ton Graal, waardoor de basis werd gelegd voor een fusie, waaruit de huidige wielclub Ahoy's is ontstaan. Veel van deze renners leverden regelmatig hun gewonnen bloementuil in bij Sjaan Bitter, die ze liefdevol in ontvangst nam, waarna de winnaars hun gewonnen artikelen en premiebonnen inleverden bij Bertus die ze cash verzilverden.

Maar racefietsen waren niet het enige verkoopartikel in de winkel in de Eerste Pijnackerstraat. Met de verbetering van de conjunctuur en de komst van de huishoudelijke apparaten in de gezinnen werd ook het assortiment in de zaak verbreed. Het begon met de Hoover wasmachines. Die aanvankelijk nog een te grote aanslag vormde op het huishoudbudget van menig huisgezin, maar waarvoor Bertus Bitter een huurkoop regeling in leven riep. Men betaalde een betaald bedrag per week, wat op een kaart werd bijgehouden. Op het hoogtepunt van de verkoopactiviteiten waren liefst vijftien man in dienst van Verbi Sport. Daarnaast werd er wel eens een beroep gedaan op Aad Westerlaken als een klant moeilijk deed met de betaling. Nadat de wasmachine was afbetaald, werd er meestal wel weer overgegaan tot een nieuw apparaat, zoals de TV of radio stereo installatie.

Dreun

Bertus Bitter zelf bleef de racefiets heel lang trouw. Hij behaalde zelfs op 44 jarige leeftijd een bronzen medaille op het NK bij de veteranen. Hij was inmiddels ook lid geworden van de veteranenclub Sportief, die net als de Rotterdams Leeuw hun domicilie hadden bij café Biesheuvel aan de Terbregssesweg. Daarvan af werden zondags de clubwedstrijden gereden op een parcours dat ging over Oud Verlaat naar Nieuwerkerk aan den IJssel en langs de Hoofdweg weer terug. In de winter werden er hometrainer wedstrijden gereden bij Concordia op de Oostzeedijk. Daar organiseerden men ook de diverse feesten, zoals het Sint Nicolaasfeest. Met de bokser Leen Jansen als goed Heiligman. Die Bertus naar voren riep voor een presentje. Wat onder uit de zak kwam, waar de bokser een bokshandschoen had verborgen. Jansen frommelde die aan zijn stevige knuisten en presenteerde de verbouwde Bitter een dreun op zijn neus. Wat wel een geintje van de potige bokser was en niet bedoeld als dank voor alle goede dingen die Bertus Bitter de wielersport had geschonken.